

Gemeente
Ommen

Plan van aanpak Inclusie 2018-2020

“Werken aan een inclusieve samenleving”

Inhoudsopgave

Inleiding	3
De opdracht	4
De actiepunten.....	5
Bewustwording.....	5
Een ‘vinkje’ voor inclusie	5
Meedenken aan de tekentafel	5
Actief communiceren in de media	5
Iedereen doet mee.....	6
Toegankelijkheid	6
Schouwen	6
Looproutes.....	7
Website of app.....	7
Samen bewegen.....	7
Communicatie	8
Toegankelijkheid website.....	8
Toegankelijkheid brieven.....	8

Inleiding

"Een samenleving waarin iedereen telt. Waarin ieder individu een waardevol leven kan leiden. Dat klinkt vanzelfsprekend. Maar voor een grote groep mensen gaat dat niet vanzelf. Er zijn fysieke drempels. Zoals een treinstation waar je niet in kunt met je rolstoel. Minstens zo confronterend zijn sociale drempels. Bijvoorbeeld dat mensen een begeleider aanspreken in plaats van de persoon met een beperking zelf.

Wij willen een samenleving waarin iedereen contact kan maken, zich kan verplaatsen en vanzelfsprekend kan participeren. Ook als je een fysieke, zintuiglijke of verstandelijke beperking hebt, een chronische ziekte of een psychische of psychiatrische beperking. Dat vraagt wat van mensen, instanties en regelgeving."

Hiervoor is het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een beperking (verder: VN-verdrag) opgesteld en op 14 juni 2016 is het verdrag in de Tweede Kamer geratificeerd. De ambitie van het VN-Verdrag is een inclusieve samenleving. Inclusief wil zeggen dat iedereen, dus ook mensen met een beperking, volwaardig kan deelnemen. Belangrijke begrippen daarbij zijn non-discriminatie, participatie, gelijke kansen, toegankelijkheid en respect voor de inherente waardigheid en persoonlijke autonomie.

Het VN-verdrag sluit goed aan bij de nieuwe taken van gemeenten. Ratificatie betekent een extra stimulans voor de beweging die met de nieuwe Wmo is ingezet: de samenleving aanpassen aan een zo breed mogelijke groep inwoners, ook degenen met fysieke, mentale of sociale beperkingen. Het verdrag bepaalt dat iedereen toegang moet hebben tot de openbare ruimte, het vervoer, informatie, werkplek en openbare faciliteiten en diensten. Het verdrag stimuleert de bewustwording en zet aan tot concrete actie.

In Ommen zijn wij met een de werkgroep Inclusieve Samenleving van de Participatieraad een traject gestart om te komen tot een prioritering van actiepunten waar we in Ommen nog aan moeten werken rondom dit thema.. In deze notitie wordt kort geschetst wat deze speerpunten zijn.

We streven naar een "Gastvrij Ommen".

De opdracht

Zoals gezegd is in juni 2016 het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap van kracht geworden. Een belangrijke stap in de continue opgave om participatiedrempels in de Nederlandse samenleving weg te nemen en ervoor te zorgen dat mensen met een beperking ook mee kunnen doen in de samenleving. Nu het Verdrag is geratificeerd breekt de implementatiefase aan. Als gemeente staan we nu voor de opdracht om dit Verdrag in ons gemeentelijke beleid te integreren. De beginselen van het Verdrag mogen we geleidelijk in de praktijk verwezenlijken. Het gaat dus om een periodiek plan, waarin we laten zien hoe de uitvoering van het Verdrag in onze gemeente er stapsgewijs uit gaat zien. Dit plan willen we opstellen door een prioritering te maken van actiepunten. In deze prioritering laten we zien waar we in Ommen op de korte en lange termijn aan gaan werken om van Ommen een inclusieve gemeente te maken.

Een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen is niet in een dag bereikt. Het vraagt om een integrale aanpak en vergt de inzet van alle partijen in de samenleving. Tenslotte kan een inclusieve samenleving enkel worden bereikt als de mensen om wie het gaat goed worden betrokken bij de aanpak. We gaan dit dus doen met inwoners, Participatieraden en ervaringsdeskundigen. Het gaat hierbij niet alleen om (fysieke) toegankelijkheid, maar bijvoorbeeld ook om een doventolk bij een bijeenkomst of een voorleesfunctie op een website. Het betreft het gehele leefdomein van onze inwoners.

In Ommen zijn wij met de werkgroep Inclusieve Samenleving van de Participatieraad een traject gestart om te komen tot een prioritering van actiepunten waar we in Ommen nog aan moeten werken rondom dit thema. In vier sessies zijn een aantal speerpunten geformuleerd, waar we als werkgroep aan willen werken. In deze conceptversie wordt kort geschetst wat deze speerpunten zijn.

De actiepunten

We focussen ons op drie thema's: bewustwording, toegankelijkheid en communicatie.

Bewustwording

Inclusief denken is de bewustwording dat er mensen zijn die iets specifiek nodig hebben om mee te kunnen doen in de samenleving. En dat daar vanzelfsprekend rekening mee wordt gehouden. Dat is een mind-set. Om te weten wat mensen specifiek nodig hebben is het belangrijk dat er niet over deze mensen gepraat wordt maar met mensen zelf wordt gesproken. Het is nodig dat er bewustwording plaatsvindt. Dit moet zowel intern als extern worden gecreëerd, waarbij we in eerste instantie de focus op intern (de gemeentelijke organisatie) leggen. In samenwerking met de werkgroep Inclusie van de Participatieraad Ommen zijn we tot de volgende actiepunten gekomen:

Een 'vinkje' voor inclusie

Om inclusief beleid de standaard te laten zijn is het nodig dat er bewustwording plaatsvindt binnen de gemeentelijke organisatie. Dit krijgen we niet van de een op de andere dag tussen de oren bij de ambtenaren. Het is daarom belangrijk hier een periode heel bewust en misschien wel heel nadrukkelijk mee bezig te zijn. Een eerste middel om dit te bereiken is om een kopje 'inclusieve samenleving' op te nemen in de college- en raadsvoorstellen en daarnaast een 'vinkje' voor inclusie toe te voegen aan formulieren, vergunningen etc.

Doel: Vanaf de volgende collegeperiode (voorjaar 2018) wordt in het format van een college- en raadsvoorstel een kopje inclusieve samenleving toegevoegd.

Meedenken aan de tekentafel

Waar mogelijk is het wenselijk om, met name op het gebied van gebouwen en de openbare ruimte, automatisch bij het begin aan de tekentafel te mogen meedenken. Het OOG wordt vaak wel benaderd om mee te denken, maar dit is nog vaak reactief in plaats van proactief. Door bijvoorbeeld het OOG vooraf goed te betrekken kan er preventief rekening gehouden worden met de inclusieve samenleving en hoeven er achteraf geen dure herstelwerkzaamheden plaats te vinden. Er komen situaties voor dat er bijvoorbeeld een heel mooi nieuw pand gebouwd wordt. Alles ziet er tip top uit, maar achteraf blijkt toch dat de deuren bijvoorbeeld niet breed genoeg zijn. Of dat de deuren de verkeerde kant op open gaan. Dit is een heel simpel voorbeeld, maar voor iemand met een beperking kan dit erg vervelend zijn. Door simpelweg vooraf mensen met een beperking te betrekken kunnen deze situaties voorkomen worden.

Doel: Vanaf 2019 wordt bij alle grote ruimtelijke voorstellen vooraf gesproken met ervaringsdeskundigen. In 2018 nemen we de tijd om bewustwording hiervan te creëren bij de ambtelijke organisatie en continueren we wat al in gang gezet is.

Actief communiceren in de media

Maar ook bij onze inwoners moet er een stukje bewustwording plaatsvinden. Hierin is communicatie erg belangrijk. Wat verstaan we nu eigenlijk onder de inclusieve samenleving? Het is belangrijk om

hierover te communiceren. Hierbij willen we niet te veel tekst gebruiken, maar het juist beeldend maken, bijvoorbeeld in stripvorm of een filmpje. We willen ervaringen delen. Door de echte verhalen te laten zien komen we tot bewustwording bij onze inwoners. Het is belangrijk dat er op de website van de gemeente Ommen aandacht komt voor de inclusieve samenleving. Er kan hierbij gedacht worden aan een stukje informatie, een meldpunt, een agenda met activiteiten en de lopende actiepunten etc.

Doel: Vanaf 2018 wordt één keer per maand een column of artikel in de lokale krant gepubliceerd om bewustwording bij de inwoners te creëren.

Doel: Op de website van de gemeente Ommen komt per 2018 een aparte pagina over de Inclusieve samenleving. Deze pagina wordt gevuld met informatie, praktijkverhalen, activiteiten en een meldpunt.

Iedereen doet mee

We willen samen met de Ommenaren aan slag om van Ommen een inclusieve gemeente te maken. We willen dan ook van onze inwoners horen waar we in Ommen nog aan moeten werken. Daarom gaan we een bijeenkomst organiseren om dit in de samenleving op te halen.

Op de website van de gemeente Ommen willen we tevens een meldpunt Inclusie maken, zodat iedereen kan laten weten wat er volgens hem/haar aangepast moet worden rondom dit thema.

Doel: in het eerste kwartaal van 2018 organiseren we een bijeenkomst met inwoners en ervaringsdeskundigen, waar ten minste drie nieuwe actiepunten worden geformuleerd.

Doel: Per 2018 is er op de website van de gemeente Ommen een meldpunt, waar inwoners kunnen laten weten waar we als gemeente mee aan de slag moeten rondom het thema inclusieve samenleving.

Doel: Na de bijeenkomst is er een klankbordgroep van ervaringsdeskundigen gevormd.

Toegankelijkheid

Als we denken aan inclusie denken we al gauw aan de toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte. Dit bleek ook in de gesprekken met ervaringsdeskundigen. We vinden het belangrijk dat mensen met een beperking zich gemakkelijk kunnen voortbewegen in onze openbare ruimte. Dat ook zij bij een restaurant naar binnen kunnen en op vakantie kunnen gaan. In samenwerking met de werkgroep Inclusie van de Participatieraad Ommen zijn we tot de volgende actiepunten gekomen:

Schouwen

In de gesprekken met ervaringsdeskundigen bleek dat we nog wat te winnen hebben op het gebied van de toegankelijkheid. Met name de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van gebouwen blijkt een punt van aandacht. Het OOG schouwt gebouwen om ze te toetsen op toegankelijkheid én gebruiksvriendelijkheid. Het moet de standaard zijn dat het OOG openbare gebouwen mag

schouwen. Ook moet het OOG betrokken zijn aan de tekentafel, zodat op voorhand al rekening gehouden wordt met toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid.

Doel: In 2018 gaat het OOG deze gebouwen schouwen: Gebouw Irene, Station Ommen, Sporthal Carrousel en Varsennestraat (de nieuwe Hema).

Doel: Alle openbare gebouwen die in 2018 worden gerealiseerd, worden door het OOG geschouwd.

Looproutes

We gaan checken of de looproutes van het station naar het centrum, in het centrum en terug naar het station nog wel toegankelijk zijn. De afgelopen jaren zijn er heel wat aanpassingen geweest in en rond het centrum, dus het is nodig dit te controleren en indien nodig toegankelijk(er) te maken. Indien nodig gaan we gebruik maken van kleuren, zodat mensen die slechtziend of dement zijn ook de routes kunnen volgen. Het OOG zal de wandel- en rolstoelroutes in kaart brengen.

Wandelroutes in het Vechtdal zijn inmiddels door Vechtdal marketing en onder andere het OOG weergegeven in het boekje '*korte toegankelijke wandelroutes in het Vechtdal*'. In deze gids vind je de vijf mooiste korte wandelroutes voor iedereen, ook voor rolstoel- en scootmobielgebruikers, ouders met een kindwagen, blinde mensen, mensen met een beperkt uithoudingsvermogen, mensen met een verstandelijke beperking en senioren. Het OOG heeft hiervoor twee routes in Lemele en één route in Ommen aangeleverd.

Doel: Voor het recreatieseizoen (mei 2018) zijn de looproutes in samenwerking met het OOG gecontroleerd op toegankelijkheid en in kaart gebracht.

Website of app

We onderzoeken de mogelijkheid om aan te sluiten bij Ongehinderd.nl. Op de website en in de app van Ongehinderd kunnen overheidsgebouwen, horecagelegenheden, zwembaden etc. genoemd worden die toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Wanneer de ondernemer/eigenaar zijn pand laat schouwen kunnen ze als dank daarvoor genoemd worden op de website of in de app. We gaan informatie inwinnen bij andere gemeenten wat de ervaringen zijn met Ongehinderd. Daarnaast is belangrijk om draagvlak te creëren bij ondernemers. We gaan in gesprek met de handelsvereniging en ondernemersvereniging om te peilen in hoeverre hier interesse hierin is. Hierbij wordt de verbinding gezocht met Vechtdal Marketing. Zij focussen zich al op ondernemers in het Vechtdal voor wat betreft toegankelijkheid en inclusie.

Doel: eind 2018 heeft de werkgroep van de Participatieraad een advies opgesteld om wel of niet aan te sluiten bij de Ongehinderd app. Eerst gaat de werkgroep op bezoek bij andere gemeenten om de ervaring te toetsen.

Samen bewegen

In Ommen zijn er voor het regulier onderwijs en speciaal onderwijs bijvoorbeeld aparte sportdagen. We verkennen bij scholen de behoefte om een gemeentelijke sportdag of evenement te organiseren voor alle scholen in Ommen, waarbij we samen gaan bewegen. Dus ook het speciaal onderwijs. Het doel is om kinderen van jongs af aan al bewust te laten worden dat het heel normaal is om met

kinderen met een beperking om te gaan en dat zij niet anders zijn dan de rest. Op spelenderwijs komen zij laagdrempelig met elkaar in contact.

In Ommen is er verder nog de jaarlijkse spelweek. In de laatste week van de zomervakantie kunnen kinderen samen hutten bouwen en andere activiteiten ondernemen. Kinderen met een beperking nemen nauwelijks deel aan deze spelweek, terwijl dit wel mogelijk is. We willen met de organisatie van de spelweek zorgdragen dat hiervoor meer aandacht is.

Doel: We gaan dit schooljaar met de scholen in gesprek om de behoefte te peilen.

Doel: We gaan met de organisatie van de Spelweek actief communiceren dat kinderen met een beperking ook kunnen deelnemen aan de jaarlijkse Spelweek.

Communicatie

Toegankelijkheid website

Het is belangrijk dat ook de website van de gemeente Ommen toegankelijk is voor iedereen. Dus ook mensen die slechtziend zijn of een (licht) verstandelijke beperking hebben. Samen met team Communicatie gaan we een dagdeel organiseren dat ervaringsdeskundigen onze website gaan testen op gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid.

Doel: Medio 2018 gaan we de digitale toegankelijkheid van onze gemeentelijke website testen met inwoners en cliënten van MEE.

Toegankelijkheid brieven

Van onze inwoners krijgen wij vaak terug dat wij in de schriftelijke communicatie te veel ambtelijke taal gebruiken. Om bijvoorbeeld onze brieven voor iedereen leesbaar te houden is het belangrijk ook in onze schriftelijke communicatie met inwoners zo toegankelijk mogelijk te zijn. Dit betekent dat we meer 'normale' taal moeten hanteren in plaats van allerlei vaktermen. Zo maken we onze brieven voor iedereen leesbaar. Dus ook voor mensen met een (verstandelijke) beperking.

Doel: In november en december van 2017 laten we vijf van onze brieven en formulieren testen door inwoners en cliënten van MEE. Vanaf 2018 versturen we alleen nog maar brieven in 'normale' taal.